

Sygn. akt XIV C 825/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w P. XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P.

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Przemysław Okowicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Perlicjan

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2016 r. w P.

sprawy z powództwa S. M.

przeciwko Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawić w całości wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty wydany w dniu 26 czerwca 1995 roku przez Sąd Rejonowy w C. w sprawie o sygn. akt I Nc 99/94, zaopatrzony w klauzulę wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w C. w dniu 25 października 1995 roku;
2. zasądza od pozwanej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w P. kwotę 14.161 (czternaście tysięcy sto sześćdziesiąt jeden) zł tytułem zwrotu kosztów sądowych od uiszczenia których powódka była zwolniona;
3. zasądza od pozwanej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. na rzecz powódki S. M. kwotę 14.400 (czternaście tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Przemysław Okowicki

XIV C 825/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 kwietnia 2016 powódka S. M. wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w C. w dniu 26 czerwca 1995 r. w sprawie sygn. akt I Nc 99/94 opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 25 października 1995r. zasądającego od niej na rzecz pozwanej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. kwotę 40.480,71 zł wraz odsetkami oraz kosztami procesu, a nadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych

Pismem z dnia 18 maja 2016 roku (k- 18) powódka wskazała iż ostateczna kwota jej zobowiązanie w stosunku do pozwanego wynosi 283 200 zł na którą to kwotę składa się należność główna 40 480,71 zł , odsetki w kwocie 237 897,02 zł oraz koszty w kwocie 4 822 ,97 zł

W uzasadnieniu powódka podała iż w dniu 21 kwietnia 2016 r. dowiedziała się że Komornik K. O. działający przy Sądzie Rejonowym w C. wszczął postępowanie egzekucyjne na podstawie nakazu zapłaty z dnia 26 czerwca 1995 r. Postępowanie egzekucyjne prowadzone jest pod sygn. KM 3370/15. Powódka ze względu na swój wiek -82 lata-

nie pamięta okoliczności wydania tytułu egzekucyjnego oraz nie pamięta aby uprzednio toczyło się postępowanie egzekucyjne w oparciu o w/w tytuł.

Zdaniem zatem powódki zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym jest przedawnione w rozumieniu art. 125 kc .

Mając na uwadze powyższe zdaniem powódki jej żądanie jest uzasadnione

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 maja 2016 roku pozwana Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wniosła o: oddalenie powództwa w całości; a nadto o zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych

W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż powódka była dłużnikiem Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w W. przejęła zobowiązania i wierzytelności (...) na mocy ustawy z 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, póź. 264, ze zm.). Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu (...) na Agencję przeszły środki finansowe i inne mienie dotychczasowego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa oraz zobowiązania i wierzytelności finansowe tego Funduszu. Ustawa o utworzeniu (...) utraciła moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, póź. 634). Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Agencja prowadzi sprawy przejęte od Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa w zakresie zobowiązań i wierzytelności finansowanych z tego Funduszu. Zasady funkcjonowania i rozdysponowania środków Funduszu określały umowy zawierane przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej będącego dysponentem Funduszu (a następnie po utworzeniu pozwanej Agencji przez nią) i Bankiem (...) S.A. (następca prawnym Banku Spółdzielczego w C.)

W związku z tym całą obsługę zadłużenia powoda prowadził bank (...) SA, a nie Agencja. Dopiero w momencie przekazania akt sprawy do prowadzenia Agencji w roku 2015 pozwana mogła podjąć jakiegokolwiek działania dotyczące przysługującej jej wierzytelności m.in. od powoda

Z uwagi na brak możliwości podjęcia czynności zmierzających do wyegzekwowania przez Agencję przysługującej jej względem dłużnika wierzytelności powołanie się w pozwie na przedawnienie tytułu stanowi nadużycie prawa przez powoda nie zasługujące na ochronę zgodnie z art.5 k.c.

Dodatkowo w ocenie pozwanej podnieść należało, iż zgodnie z zasadą słuszności brak możliwości działania i podjęcia przez Agencję stosownych czynności przemawia za zastosowaniem wskazanego przepisu podobnie jak fakt, iż należność Agencji ma publicznoprawny charakter i jako taka zasługuje na większą ochronę. Ponadto umowa o spłatę zrestrukturyzowanego długu miała charakter oddłużeniowy tzn. Agencja wykupiła dług od Banku i zawarła m.in. z powodem umowę na preferencyjnych warunkach spłaty.

Zdaniem pozwanej powództwo o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego jest przedwczesne. Wskazała ona bowiem, iż w dniu 09.03.2016 r. złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji komorniczej jedynie, co do kwoty 5.000,00 zł stanowiącej tylko niewielką część wierzytelności objętej ww. tytułem wykonawczym.

Dodatkowo pozwana zwróciła uwagę, iż ww. tytuł wykonawczy obejmuje również także innych dłużników, w związku z powyższym bezzasadne byłoby pozbawianie tytułu wykonawczego wykonalności, co do wszystkich wymienionych w tytule wykonawczym, dłużników.

Z tych względów pozwana swoje stanowisko uznała za uzasadnione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 26 czerwca 1995 roku przez Sąd Rejonowy w C. w sprawie I Co 99/94 wydany został nakaz zapłaty zgodnie z którym powódka wraz ze wskazanymi w nim osobami mieli zapłacić solidarnie na rzecz pozwanej w niniejszej sprawie

Agencji kwotę 40 480,71 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania. W dniu 25 października 1995 roku nakazowi temu nadana została klauzula wykonalności

(Nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w C. dniu 26 czerwca 1995 roku w sprawie I Co 99/94 wraz z klauzulą wykonalności załącznik do k- 2 akt Km 3370/16 akt Komornika Sądowego przy Sadzie Rejonowym w C. K. O.)

W dniu 14.03 2016 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. złożyła w Kancelarii (...) przy Sadzie Rejonowym w C. K. S. wniosek o wszczęcie w stosunku do S. M. postępowania egzekucyjnego celem wyegzekwowania od niej należności wynikającej z tytułu wykonawczego nakazu zapłaty wydanego przez Sad Rejonowy w C. w dniu 26.06.1995 roku w sprawie I Co 99/94 z jednoczesnym ograniczeniem egzekwowanego świadczenia do kwoty 5000 zł.

(wniosek z dnia 8 maja 2016 roku k- 2 akt Km 33370/16 Komornika sądowego przy Sadzie Rejonowym w C. K. S.)

Od czasu wydania przez Sąd Rejonowy w C. nakazu zapłaty wydanego w sprawie I Co 99/94 nie toczyły się w związku z nim żadne inne postępowania a w szczególności nie było wszczynane żadne postępowanie egzekucyjne. Dopiero w grudniu 2015 roku nadeszła do męża powódki jakaś korespondencja lecz została ona przez nią zwrócona gdyż jej mąż nie żyje od 16 lat.

(zeznania powódki S. M. k- 58 protokołu rozprawy 00.09.17 - 00.14.32 zapisu rozprawy k-59)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następującą ocenę dowodów.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty urzędowe, które stały się podstawą jego ustaleń. Dokumenty urzędowe zostały sporządzone przez powołane do tego organy, w przepisanej formie i stanowiły dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone (por. art. 244 § 1 kpc).

Pozostałe dokumenty zgromadzone w niniejszej sprawie to dokumenty prywatne, które zgodnie z treścią art. 245 kpc stanowiły dowód tego, iż osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia w nich zawarte. Sąd również uznał, że są one wiarygodne w całości.

Sąd dał wiarę zeznaniom złożonym przez powódkę w całości uznając iż znajdują one potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym. W szczególności z zeznań powódki wynika iż od momentu wydania nakazu zapłaty nie toczyły się pomiędzy stronami żadne inne postępowania w tym również i egzekucyjne. W toku postępowania pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu który miałby świadczyć iż w tym zakresie powódka się myli.

Przedłożone zaś przez pozwaną umowy o spłatę zrestrukturyzowanego długu z dnia 1.12.1992 roku k-44-46 certyfikat k-47-48, umowa o cesję wierzytelności k49-51 akt sprawy nie mają dla jej stanu faktycznego żadnego znaczenia gdyż roszczenie dotyczą pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty w którym zobowiązanie powódki w stosunku do pozwanego zostało określone. Dla niniejszej zatem sprawy okoliczności w których zobowiązanie powstało i jakie następowały zmiany podmiotowe nie mają znaczenia.

Sąd zważył co następuje

W ocenie Sądu żądanie powódki uznać należało za całkowicie zasadne w treści art 840. § 1. . pkt 2 kpc zgodnie którym „ Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne”

Powództwa przeciwegzekucyjne są środkami merytorycznej obrony przed egzekucją, przysługującymi dłużnikowi oraz osobom trzecim. Ich podstawą jest zasadność i wymagalność obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Ustawa przewiduje dwa powództwa przeciwegzekucyjne – opozycyjne, które przysługuje dłużnikowi (art. 840) oraz ekscydencyjne (interwencyjne), przysługujące osobie trzeciej (art. 841).

Istotą powództwa opozycyjnego z art. 840 jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności jednak nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym, ma ono na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Przedmiotem sporu w sprawach z powództwa z art. 840 jest wykonalność tytułu wykonawczego. Zasadność roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego, nie może więc być oparte na zarzutach poprzedzających wydanie tytułu egzekucyjnego.

Z art. 840 § 1 pkt 2, w którym jest mowa o „zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane”, wynika, że ustawodawca miał na myśli wyłącznie zdarzenia o charakterze materialnoprawnym. Chodzi przy tym o te zdarzenia, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego bądź po zamknięciu rozprawy w wypadku orzeczenia sądowego i spowodowały, że przymusowe egzekwowanie obowiązku dłużnika utraciło sens i nie ma już podstaw do dalszego chronienia interesów wierzyciela. Zdarzeniami, wskutek których **zobowiązanie nie może być egzekwowane**, jest między innymi przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym (art. 117 § 2 k.c.)

Zgodnie z treścią art. 117. § 2. „Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.” W niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła okoliczności iż powódka zrzekła się korzystania z zarzutu przedawnienia a zatem zarzut taki mogła podnieść.

Poza sporem pozostawać musi iż zgłoszony przez powódkę zarzut przedawnienia dotyczy roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu. W takim zakresie zastosowanie znajduje art. 125. § 1. zd.1 kc zgodnie z którym „Roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy.

Poza sporem pozostawać musi iż termin przedawnienia upłynął najpóźniej w dniu nadania klauzuli wykonalności a więc w dniu 25 października 2005 roku.

W ocenie Sadu za chybiony uznać należało powołanie się pozwanego na art. 5 kc

Zgodnie z art. 5 k.c., nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Powołany wyżej przepis zawiera klauzulę generalną (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 października 2000 r., SK 5/99, OTK 2000, nr 7, s. 254), która odsyła do systemu ocen o charakterze pozaprawnym, w szczególności powszechnie akceptowalnych w społeczeństwie reguł rzetelnego postępowania w stosunkach społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 1998 r., I CKN 459/97, nie publ.). Ich zastosowanie zapobiega wydaniu przez sąd takich rozstrzygnięć, które, mimo że zgodne z literą prawa, byłyby jednocześnie negatywnie ocenione na podstawie wymienionych norm pozaprawnych. W wyroku z dnia 24 kwietnia 1997 r., II CKN 118/97 (OSP 1998, nr 1, poz. 3), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że nadużycie prawa podmiotowego to zachowanie rażące, nie akceptowane z aksjologicznego, ewentualnie teleologicznego punktu widzenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz w nauce prawa nie budzi wątpliwości, że art. 5 k.c. może mieć zastosowanie także w odniesieniu do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia. Ocena,

czy w konkretnym, rozpoznawanym przypadku zachodzi podstawa do zastosowania tego przepisu wymaga oceny całokształtu okoliczności danej sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 1994 r., II CRN 127/94, nie publ.).

Zdaniem Sadu w niniejszej sprawie nie zachodzą żadne okoliczności, które uzasadniałyby stosowanie art. 5 kc mieć bowiem na uwadze należy, iż pozwany od momentu wydania tytułu wykonawczego reprezentowany był przez banki lub inne instytucje, które posiadały profesjonalną obsługę prawną. Z tego tytułu pobierały stosowne wynagrodzenie w ich zatem interesie było na tyle rzetelne prowadzenie spraw by nie dopuścić do przedawnienia roszczeń

Nie istotny dla sprawy jest też podniesiony argument iż pozwany wszczynając postępowanie egzekucyjne ograniczył je do kwoty 5000 zł. Z treści cytowanego już na wstępie przepisu art. 840 kpc wynika iż dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części. Marginalnie stwierdzić jedynie należy, iż dłużnik z roszczeniem określonym w powoływanym wyżej przepisie wystąpić może w każdym czasie i to niezależnie od tego, czy postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte, czy też nie.

Mając na uwadze powyższe w ocenie Sądu żądanie powódki uznać należało za całkowicie zasadne.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 kpc

Przemysław Okowicki